

»Da mit hjerte var fuldt af ængstede tanker, husvaled din trøst min sjæl!« (Salme 94,19)

Et spejl, en gåde

Apostelen *Paulus* erkendte kun stykkevis (1. Kor. 13,12) – hvor meget mere vi små efterfølgere?

Universet er os for stort – stjernevrirmlen for overvældende – menneskehedens historie i dens gru for gådefuld – vi forstår end ikke os selv!

Et spejl

Apostelen siger, at nu ser vi jo i et spejl. Det fremgår af sammenhængen, at det er *Guds ansigt*, han tænker på – det ser vi kun i et spejl, men en dag skal vi se ansigt til ansigt.

Nu kan ingen tåle at se Gud. Men de, der kender Ham, får lov til at se ham i et spejl, d.v.s. se den herlighed, som ingen kan tåle at se direkte.

Og Guds herlighed, som vi på den måde får lov til at beskue, er *Kristi herlighed*, som er allerherligst på *Golgatas kors*! Hvis vi havde været til stede hin langfredag, da han blev korsfæstet, havde vi formentlig vendt vort ansigt bort for ikke at se den martrede mand i hans ubeskrivelige smerte og lidelse. Men her er al Guds herlighed samlet – den, vi får lov til uafsladeligt at skue ind i!

Den er *fuld af nåde*. Den slår os derfor ikke ihjel, men skænker os det evige liv.

Den er *fuld af sandhed*. Den forkæler os derfor ikke, men lutrer os, idet den ydmyger og tugter os.

Den frigør os fra vore kødelige begreber om herlighed. Den giver os en ny opfattelse af, hvad *fremgang* og *tilbagegang* er. Vi begynder så småt at fatte, at Guds tanker om disse ting er omvendt af vore. Begrebet »succes« falder til jorden.

Når vi skuer ind i Guds herlighed på Kristi smertefyldte skikkelse, bliver vi stille. Det er en hjælp imod vore overfladiske begreber om herlighed og fremgang. Hvad mennesker mener derom, får mindre og mindre betydning. Der sker en forvandling med os i vort indre, d.v.s. i vor indstilling til tilværelsen.

Begreberne *tab* og *vinding* bliver også revideret. Den timelige opfattelse af disse ting overskygges nu af *den evige*.

Vi får undertiden lov til at opleve, at Guds herlighed stråler os allermest i møde, når vi befinder os i en situation, som flertallet bedømmer som tab og tilbagegang.

Derfor skænker beskuelsen af Guds herlighed os en hellig glæde, uafhængig af omstændighederne – en glæde, der ikke forsvinder i »tilbagegang« og »tab«, så meget mere, som disse begreber har mistet

deres magt over vort indre.

En gåde

Apostelen siger: »Nu ser vi jo i et spejl, en gåde...«

Universet er gådefuldt – menneskehedens historie er gådefuld – stjernehimmlen er gådefuld – der er mangfoldige ting, vi ikke fuldt ud fatter!

Derfor siger vi ofte: »Hvorfor?«

I livet med Gud er der ikke plads til det letkøbte. Men der er – det vidner Ordet og erfaringen om – plads til spørgsmålet: »Hvorfor?« – et spørgsmål, der undertiden formuleres som et suk – undertiden under tårer – ja, det hænder, at det lyder som et fortvivlet skrig.

Om vi finder nåde til at skue Guds herlighed *på vor korsfæstede Frelses ansigt* som i et spejl, da fører gåden os ikke til forargelse, fortvivlelse og fortabelse, men til en herlighed, som kød og blod hverken ønsker sig eller forstår – et kendskab til Gud og hans veje, som kun tilegnes ved en lighedannelse med Ham, der gik den modsatte vej af alle andre og derfor kom til den sande herlighed.

Nu – men da

Livet med Gud kan udtrykkes med *almenne* formuleringer (»Nu ser vi jo i et spejl, en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt«), og dog er det så *personligt, individuelt og særpræget* for hver enkelt, der får del i det (derfor fortsætter apostelen således: »Men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg jo er kendt fuldt ud«).

Livet med Gud er delt i to perioder – den første periode kalder apostelen for *nu* – den anden kalder han for *da*.

Den første er begrænset til så og så mange dage og år – den anden er evig. Livet med Gud er for hver eneste af os *mit* liv med Ham, og det former sig aldrig præcis som andres.

Det *personlige* har forrang. Kun det er ægte. Mit *nu* er måske en *gåde* – men det er *mit* »nu« – mit »nu« med *min* Frelser og *min* Herre og *min* Gud. Det er altså *mit* »nu« med herlighedsbetydning for *mit* »da« med *min* Frelser, *min* Herre og *min* Gud i alle evigheder.

Andre Guds børn kan muligvis støtte mig, men de kan aldrig komme ind imellem *min* Gud og mig eller få mit blik bort fra at skue Herrens herlighed som i et spejl!

I dette mit »nu« med min gåde kender jeg – jeg kender ganske vist kun stykkevis, men hvad jeg kender, er *mit* – og dette

mit kendskab til Ham, min Frelser og Herre, er *min* rigdom – en forsmag på det uafkortede kendskab, jeg »da« skal få!

Det gådefulde *hvorfor?* gennemtrænges af *mit* kendskab, det såre begrænsede og dog dyrebare kendskab til korsets herlighed, korsets rigdom, korsets kraft og visdom. Jeg kan takke i stedet for at klage. Tab forvandles til vinding, og når andre siger: »Nedad!« siger jeg »Opad!« uden at føle mig overlegen eller selvsikker.

Tro, håb og kærlighed

Således *bliver* da troen – *min* tro, der dog er alle de troendes tro! Den *bliver*, medens mit »nu« går såre hastigt og *forsvinder*, også om det varer hundrede år – og min gåde også *forsvinder*, om end den føles tung og lang.

Troen er mit holdepunkt i evigheden; den er *håb*. Den lader sig beherske af Guds vilje, som kun er god – også når den er uforståelig i gåderne. Den er forankret i *fuldkommenheden*, som hører evigheden, d.v.s. mit »da«, til! Derfor bliver den ikke overvundet af alt det *ufuldkomne*, som er kendetegnet på mit »nu« med dets gåde, dets trængsel, smerte og savn.

Men størst er *kærligheden* – Guds kærlighed til mig – og min kærlighed til Ham – midt i mit »nu« med mine gåder!

Kærligheden mere end sejrer, også når gåderne er så gådefulde, at vi regnes som slagtefår (Rom. 8,35-39). Vi lever under dette gådefulde, men ligger ikke under for det; vi mere end sejrer, fordi intet kan skille os fra Guds kærlighed i Kristus Jesus, vor Herre.

Salmisten »rådede sin gåde til strengeleg« (Salme 49,5). Han var altså i stand til at synge lovsange midt i det, han ikke forstod – lovsange til Guds ære! Et bedre råd kan man ikke give sin gåde.

Det er mere end sejr!

Jeg er kendt fuldt ud!

Vort kendskab til Gud er begrænset – og forbliver her i tiden altid begrænset – men Han kender enhver af os *fuldt ud*. Han kender, som *Grundtvig* synger: vor skabnings gåde.

Vi kender ikke os selv, som Gud kender os. Derfor ved han bedre, end vi selv, hvad der tjener vort sande vel. Han kender vore »fortrin« og vore mangler – vor »styrke« og vor svaghed – Han ved, hvad der bor i os inderst inde – Han ved også, hvorledes vi ville handle i fremtiden, hvis Han overlod os til os selv – Han ved, hvad vi ville falde for – Han ved, hvorledes re-

sten af vor tid ville forløbe, hvis den blev helt, som vi gerne ville have den – Han ved alt om os nu – og om os i morgen og om et år – o.s.v.

Han kender hverken os eller vor fremtidige historie stykkevis, men *fuldt ud*.

Det kan troen, håbet og kærligheden

fastholde midt i gåderne. Og de kan fastholde det i den rigtige Ånd, fordi Kærligheden som den største gennemtrænger troen og håbet.

Men det er ofte en kamp at fastholde det – troens gode strid, som ingen skal tale letkøbt eller overlegent om. Dog kan

vi være forvissede om, at Han, der har begyndt sin gode gerning i os, også vil fuldføre den til sin egen dag – den dag, da vort »nu« ophører, og vort »da«, evighedens »da« med al dens lys og herlighed og jubel bryder ind – og vi ser Guds herlighed i alle tilværelsens gåder *bagfra!*

Af egen fri vilje

Vi små mennesker har ikke forudsætninger for at forstå Gud. Derfor danner vi os et indtryk af ham, stemmende med vore tanker. Vi står med andre ord i fare for at danne os en gud i vort eget billede.

Vi kan således ikke forstå, at han er *fuldkommet fri* til at gøre hvad han vil. Vi forarges på den tanke, at han forbarmer sig over, hvem han vil, og forhærdet, hvem han vil (Rom. 9,18). Det stemmer ikke med vore tanker om retfærdighed og kærlighed.

Vi synes, Gud er forpligtet til at vise barmhjertighed, og at vi har krav på hans nåde – i hvert fald når vi tror! Og vi tænker ikke på, at hvis vi har krav på hans nåde, er nåden hørt op med at være nåde, thi det, man har krav på, kan ikke være nåde!

Hvorfor?

Hvorfor udvalgte Gud *Isak*, men ikke *Ismael* – *Jakob*, men ikke *Esau* – *David*, men ikke *Saul* – *Paulus*, men ikke *Gamaliel* – *dig*, men ikke din arbejdskammerat – kan der gives nogen »god« begrundelse herfor?

Nej, det kan der ikke. Ingen, der har oplevet Guds nåde, siger: »Jeg forstår egentlig godt, at Gud forbarmede sig over mig – når jeg sammenligner mig med mine arbejdskammerater, kan jeg godt se, at jeg er mere værd for Gud end de!«

Der gives kun eet svar på Guds nåde med al dens rigdom på frelse og liv og salighed – og svaret er: »*Af egen fri vilje* fødte han os ved sandhedens ord til at være en førstegrøde af hans skabninger« (Jakob 1,18).

Af egen fri vilje – det er svaret, som får det til at svimle for os!

Det var altså *ikke*, fordi jeg muligvis ville, eller fordi jeg måske *anstrengte* mig. *Esau* anstrengte sig – kong *Saul* anstrengte sig – og der er mangfoldige, der anstrenger sig – tænk på alle dem, der spæger deres krop i faste og selvpinsel – tænk på alle dem, der går i kloster og forsøger alle denne verdens goder – der er tusindvis af mennesker, der ad forsagelsernes, selvpinslernes og ofrenes vej søger fred med Gud uden at finde den.

Gud er DEN, HAN ER – uopnåelig for

vor tanke, vor retfærdighedssans og vor opfattelse af kærlighed. Ingen har krav på Ham, og Han er ikke underlagt andet, end hvad han selv vil. Alt, hvad han vil, det gør han i Himmelen og på jorden.

Derfor er frelsen aldrig en selvfølge – den er og forbliver guddommeligt!

At du og jeg er blevet genfødt, *fordi Gud af egen fri vilje besluttede det*, fremkalder en taksigelse og tilbedelse, der aldrig hører op, men stiger i styrke, alt som dagene går, og det bliver stadigt større og herligere for os – samtidig med, at det også bliver endnu mere uforståeligt.

Af egen fri vilje – han skyldte mig ingenting – han er ikke i nogen måde afhængig af mig – jeg havde intet at bringe ham – *min frelse hviler i Guds egen frie beslutning* og kan derfor aldrig rokkes eller tilintetgøres!

Disse ord »*af egen fri vilje*« leder vore tanker til vor korsfæstede Frelser på korsets rå planker. Hvorfor hænger han der i en fysisk og åndelig smerte og lidelse ud over enhver beskrivelse?

Svaret er: Han hænger der *af egen fri vilje!* Ingen tog livet fra ham. Han satte det til *af egen fri vilje*.

Således får vi lov til at skue lidt ind i Guds væsen, HAN, DER ER DEN, HAN ER – uden at forstå ret meget!

Frihedens fuldkomne lov

Dermed skuer vi ind i frihedens fuldkomne lov, således som den er virkelighed i Gud, der *af egen fri vilje gør, hvad han vil* i et dyb af visdom og kærlighed ud over alle vore begreber.

Bliver vi ved dermed, får vi del i denne fuldkomne frihed, så vi ikke handler af frygt eller under tvang eller for at opnå nogen fordel – men i personlig frigjorthed og frihed – hvilket er det eneste, der giver vore gerninger værdi.

I denne frihed vælger vi frit og personligt at gøre det gode – og vi oplever, at i den fuldkomne frihed kan vi langt mere, end når vi er bundne af frygt eller under tvang eller søger at opnå noget for os selv.

Enhver, der har smagt den fuldkomne frihed, lægger aldrig pres over andre. Han ved jo, at de gerninger, et menneske nødtvunget gør, fordi han tvinges dertil eller

overtales dertil, ikke har synderlig værdi.

Apostelen *Paulus* er måske mere end nogen anden den evangeliske frihedsforkæmper. Alle hans breve er gennemtrængt af frihedens Ånd – derfor er de i stand til at sætte trykkede samvittigheder og trælbundne viljer fri. I brevet til *Filemon* skriver han så karakteristisk for al sand evangelisk forkyndelse og virksomhed: »Uden dit samtykke ville jeg intet gøre, for at din gode gerning ikke skal være af tvang, men *af fri vilje*« (vers 14), og han fortsætter: »Og jeg ved, at du endog vil gøre mere, end hvad jeg siger« (vers 21), thi sådan er det altid, når en kristen gør det gode *af egen fri vilje!*

Til korinterne skriver han: »Enhver give, som hans hjerte har tilsagt ham, ikke tvært og tvunget« (2. Kor. 9,7), thi gaver, som gives under tvang eller overtalelse, har ingen værdi.

Apostelen *Peter* levede og virkede i samme herlige frihed som *Paulus*. Derfor var han anderledes end *Paulus*, thi han var »sig selv« i ægte åndelig betydning. Hvor frihedens fuldkomne lov hersker, er der aldrig ensretning – men heller aldrig forvirring og ondskab, thi enhver gør da Guds gode og fuldkomne vilje *af egen fri* (d.v.s. *frigjorte*) vilje. *Peter* skriver også om den herlige frihed – ikke på samme måde som *Paulus*, men med sine egne ord – og hvem af dem der skriver skønnest herom, er umuligt at sige: »Vær hyrd for Guds hjord hos jer, *ikke af tvang*, men *af fri vilje* (frivilligt), som Gud vil det, ikke for ussel vindings skyld, men med *villigt hjerte* (glad og villigt). Gør jer ikke til herskere over dem, men vær forbilleder for hjorden« (1. Peter 5,2-3). Der skal ikke herske tvang og ufrihed i Guds forsamling – kæft, trit og retning er aldrig kendetegnet på dem, der vandrer i Ånden – thi her hersker kærligheden, og den gør altid det gode af egen fri og glad vilje.

Ingen, der kender dette, vil være herre over de andres tro, men vil gerne *af egen fri vilje* være medarbejder på deres glæde (2. Kor. 1,24).

Friheden skaber lyst til det gode, sande og kærlige, men ufriheden skaber ulyst dertil. Det hænger sammen med, at ufrihed, tvang og overtalelse hører hjemme i

lovens regimente, og loven fremkalder ikke lyst og kraft til det gode!

Friheden hører derimod hjemme under *nådens* herredømme, thi nåden er Guds frie beslutning om at sætte os i frihed fra forbandelsen, fordømmelsen og fortabelsen, og hans frie beslutning om at læg-

ge al vor synd og skyld på sin elskede Søn.

Enhver, der skuer ind i denne guddommelige frihed og ser, at han/hun selv er genstand for Guds frie beslutning om at frelse ham/hende og føre ham/hende til fuldkommenheden, vælger selv *af egen fri*

vilje at gøre alt det, som er Gud velbehageligt – og han/hun gør det med sit eget hjertes fulde tilslutning uden betænkeligheder – og han/hun glæder sig overmåde derved!